

De Minister van Economische Zaken & Klimaat
Directie Energie en Omgeving
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onderwerp Reactie op adviesverzoek tot wijziging instemmingsbesluiten Warga - Wartena
Uw kenmerk DGKE-WO/19106688
Ons kenmerk Z209466-2019
Dienst Fysiek domein
Sector Bouwen Wonen en Milieu
Contact 14 058, [REDACTED]
Bijlagen -
Datum 27 mei 2019, verzonden:

Zijne Excellentie,

Met deze brief reageren wij op uw adviesverzoek tot wijziging van de instemmingsbesluiten voor de gaswinning uit de gasvoorkomens Warga en Wartena van 25 april 2019. Deze brief is door ons ontvangen op 26 april 2019.

In uw brief vraagt u ons advies over:

1. de aanvraag en de conceptwijziging van de instemmingsbesluiten, en;
2. de effecten van de gaswinning die in dit besluit beoordeeld worden (zoals bodembeweging en effecten op natuur en milieu) voor het gebied en de omwonenden.

U verzoekt ons uiterlijk 3 juni 2019 ons advies uit te brengen.

Ons advies is gebaseerd op:

- uw bovengenoemde adviesaanvraag, 25 april 2019 met kenmerk DGKE-WO/19106688;
- de door Vermilion voorgestelde wijzingen beschreven in een brief aan uw ministerie, 9 januari 2018 met kenmerk 005/ST/2018;
- het concept wijziging instemmingsbesluit Warga-Wartena van uw ministerie, ongedateerd met kenmerk DGKE-WO/19079897;
- het advies van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), 21 december 2018 met kenmerk 18316368;
- het advies van de TNO, 13 december 2018 met kenmerk AGE 18-10.098, en;
- het advies van de Technische Commissie Bodembeweging (TCBB), 4 april 2019 met kenmerk TCBB/19091138.

Hieronder eerst ons standpunt ten aanzien de gaswinning in het algemeen en ons advies vanuit dat perspectief, daarna ons inhoudelijke advies gekoppeld aan de effecten van de gaswinning op natuur en milieu.

Per onderdeel geven wij u onze mening, gevolgd door ons advies aan u. Dit advies is cursief weergegeven.

Algemeen standpunt

Wij zijn tegen gaswinning in de gemeente Leeuwarden. Ons algemene standpunt is “geen gaswinning binnen de gemeente Leeuwarden” en uiteraard willen wij ook onze burens hiermee niet belasten. Wij streven zoveel en zo snel mogelijk naar inzet van duurzame energiebronnen.

Wij zien dat de gevraagde verruiming beperkt is, echter ook voor relatief kleine hoeveelheden geldt dat wij tegen uitbreiding zijn.

- *Wij adviseren u gaswinning zo snel mogelijk af te bouwen en niet in te stemmen met de voorgestelde verruiming van gaswinning.*

Wij kennen echter ook onze rol in het grotere geheel van de Mijnbouwwet waarbij u de eindbeslissing neemt en wij enkel adviseren. De kans bestaat daarmee dat u ons advies niet volgt. In dat licht hebben wij de verruiming van de winningsplannen inhoudelijk beoordeeld. Indien u ons algemene standpunt opzij zet en overweegt om in te stemmen met uitbreiding van gaswinning dan vragen wij u ons hierna volgend inhoudelijke advies ter harte te nemen, voordat u instemming verleent.

Beoordeling effecten

Het omschakelen naar duurzame energie vraagt tijd: een transitieperiode; dit is echter wel een periode waarin aardgaswinning naar onze mening zo snel mogelijk moet worden afgebouwd.

In uw concept instemmingsbesluit schrijft u hierover dat:

- in deze periode (van enkele tientallen jaren) aardgas nog steeds een centrale rol speelt voor industrieel gebruik, verwarming en de elektriciteitsvoorziening;
- indien veilige winning in Nederland mogelijk is, het wenselijk is dit gas uit Nederlandse bodem te winnen. Enerzijds met het oog op onafhankelijkheid van gasimport en anderzijds voor een beter milieu, dit onder de aanname dat er bij winning in Nederland minder CO₂ ontstaat dan bij winning in het buitenland.

Met deze punten geeft u geen prikkel voor duurzame alternatieven en impliceert u zelfs in de komende tientallen jaren nog steeds een centrale rol voor aardgas als energiebron.

Dit staat haaks op de verduurzamingsvraag uit de maatschappij, waarin een beroep gedaan wordt op een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Deze vermindering is nodig om tot een reductie van de CO₂-uitstoot te komen wat weer nodig is ter bescherming van het klimaat en de daarmee samenhangende effecten op het milieu en de leefomgeving.

- *Wij adviseren u invulling te geven aan uw rol als minister van klimaat. Op basis van de noodzaak tot energietransitie vragen wij u een inhoudelijke*

onderbouwing op te stellen hoe deze uitbreiding van gaswinning past bij deze transitie. Wij verwachten dat u uw instemmingsbesluit voor de uitbreiding van deze gaswinning hieraan toetst en daarbij een inhoudelijk antwoord geeft op de onderstaande vragen.

- Hoeveel gas is er tijdens de energietransitie nog nodig, en wat is hierbij de inschatting van de hoeveelheid benodigd gas per jaar en einddatum van gaswinning?*
- Hoe draagt het winnen van gas uit de gasvoorkomens van Warga en Wartena hier op een goede manier aan bij?*

Gelet op de grote schade die is aangericht in het nabijgelegen Groningen sluiten wij maatschappelijke onrust niet uit.

Onze burgers willen graag meedenken over en meedoen aan verduurzaming maar dan wel op basis van opties waaruit zij zelf als Mienskip kunnen kiezen en ook de lasten en lusten van kunnen dragen. Als het blijft zoals het nu is zullen de lasten bij de burgers komen, terwijl de financiële revenuen buiten onze provincie terechtkomen, laat staan bij onze burgers.

Mocht u onverhoopt besluiten ons advies niet te volgen, dan wensen wij zekerheid dat dit de laatste uitbreiding van de winningsplannen is. Wij willen later niet opnieuw met een uitbreiding van deze winningsplannen geconfronteerd worden.

- *Wij adviseren u bij instemming op te nemen dat dit de laatste mogelijkheid voor verruiming is geweest van deze winningen en de gaswinning te begrenzen op de in de aanvraag van Vermilion genoemde gegevens; zijnde, voor de beide plannen samen, een maximale hoeveelheid van 541 miljoen Nm³ met de definitieve beëindiging van deze winningen uiterlijk 31 december 2024.*

Maatschappelijke context.

Wij benadrukken dat alle betrokken partijen (waaronder: gemeente, provincie, omliggende bedrijven, natuurbeheerorganisaties, burgers) zowel vooraf als tijdens de gaswinning adequaat geïnformeerd dienen te worden over de voorgenomen activiteiten. Dit is nadrukkelijk een verantwoordelijkheid voor de initiatiefnemer(s), uw ministerie als vergunningverlener en beoordelaar van dit plan en tevens SodM als nationale toezichthouder. Wij vragen u hier met klem invulling aan te geven gezien onze eerdere, slechte, ervaringen met Vermilions communicatie rond het recente seismisch onderzoek in onze gemeente.

In de aanvraag van Vermilion is niet vermeld dat Vermilion handelt volgens de “Gedragscode gaswinning kleine velden” (NOGEPA 2016). In deze code is een project-afstemmingsprogramma opgenomen. In dit programma worden belanghebbende vroegtijdig betrokken en worden maatregelen tot in detail uitgewerkt om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de wensen van de omgeving.

- *Wij adviseren u om in uw besluit op te nemen:*
 - dat Vermilion de genoemde gedragscode moet volgen;*
 - hoe u verplichtingen over informeren van belanghebbende vastlegt, en;*
 - hoe u toeziet op het nakomen van deze verplichtingen.*

Wij verwachten dat communicatieverplichtingen tijdens de gaswinning ook een onderdeel worden van de instemming met deze verruiming van de winningsplannen, desnoods als bijkomende voorwaarde(n). Iedereen in Nederland kent de maatschappelijke context waarin gaswinning plaatsheeft; wij wijzen u op de speciale rol die u hierin speelt.

- *Wij adviseren u om hier niet alleen invulling aan te geven vanuit het wettelijke minimum, maar werkelijk aandacht te hebben voor maatschappelijke zaken en hier in uw instemming en voorwaarden recht aan te doen.*

Wij nemen aan hiermee aan uw verzoek te hebben voldaan en verwachten onze adviezen terug te zien in uw eindoordeel. Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wilt zijn wij uiteraard bereid tot een nadere toelichting.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester,

secretaris,